

**Ansökan – behov av god man enligt 11 kap 4 § föräldrabalken eller förvaltare enligt 11 kap 7 § föräldrabalken****Person i behov av god man/förvaltare**

För- och efternamn		Personnummer
Folkbokföringsadress samt eventuell annan vistelseadress	Postnummer	Postadress
Telefonnr	E-post	

**Ansökan omfattar (se sid 2)****Ansökan avser (se sid 2)**

<input type="checkbox"/> Godmanskap	<input type="checkbox"/> Förvaltarekap	<input type="checkbox"/> Bevaka rätt	<input type="checkbox"/> Förvalta egendom	<input type="checkbox"/> Sörja för person
-------------------------------------	--	--------------------------------------	---	---

**Kontaktuppgifter till den enskildes läkare**

<input type="checkbox"/> Har ingen läkarkontakt	<input type="checkbox"/> Har läkare	För- och efternamn	Telefonnr	Arbetsplats
---	-------------------------------------	--------------------	-----------	-------------

**Kontaktuppgifter till den enskildes barn eller anhörig (om raderna inte räcker till - bifoga uppgifter i bilaga)**

Namn	<input type="checkbox"/> Barn <input type="checkbox"/> Anhörig	Gatuadress	Postnummer	Postadress	Telefonnr
Namn	<input type="checkbox"/> Barn <input type="checkbox"/> Anhörig	Gatuadress	Postnummer	Postadress	Telefonnr

**Förslag på god man/förvaltare**

För- och efternamn		Personnummer
Gatuadress	Postnummer	Postadress
Telefonnr	E-post	

Den person som förordnas till god man eller förvaltare ska vara rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig. Som en del av lämplighetsprövningen kontrollerar nämnden om föreslagen ställföreträdare (god man/förvaltare) förekommer i Kronofogdens register, Polisens belastningsregister och i socialtjänstens register.

**Underskrift <sup>1</sup>**

Underskrift, den ansökan gäller	Namnförtydligande
Underskrift, behjälplig med ansökan	Namnförtydligande
Datum, ort	Kontaktuppgifter till den som varit behjälplig med ansökan

<sup>1</sup> Genom att underteckna denna blankett godkänner du att de uppgifter som lämnas på denna blankett och i övrigt underlag får delges tillfrågad ställföreträdare vid rekrytering.

## Nedanstående handlingar ska bifogas med ansökan:

### God man:

- **Social utredning.** Skrivelse från kurator, biståndsbedömare, etc. som styrker behovet av god man.
- **Samtycke.** Skriftligt samtycke från huvudmannen (om det är möjligt).
- **Läkarintyg.** Läkarintyget behöver lämnas på en särskild blankett framtagen av Socialstyrelsen. Läkaren hittar blanketten på Socialstyrelsens hemsida: [www.sos.se](http://www.sos.se).
- **Yttrande.** Yttrande från närstående, till exempel make, sambo, barn (Krävs inte formellt när huvudmannen själv ansökt om god man eller har medgivit att god man förordnas. Överförmyndarnämnden har ändå vanligtvis detta som rutin).
- **Ev fullmakt.** Kopia på eventuell befintlig fullmakt utställd av huvudmannen.

### Förvaltare:

- **Social utredning.** Skrivelse från kurator, biståndsbedömare, etc. som styrker behovet av förvaltare.
- **Samtycke.** Skriftligt samtycke från huvudmannen (om det är möjligt). Inte obligatoriskt.
- **Läkarintyg.** Läkarintyget behöver lämnas på en särskild blankett framtagen av Socialstyrelsen. Läkaren hittar blanketten på Socialstyrelsens hemsida: [www.sos.se](http://www.sos.se).
- **Yttrande.** Yttrande från närstående, till exempel make, sambo, barn.

### Förordnandet kan omfattas av att bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person:

**Bevaka rätt** innebär att gode mannen/förvaltaren tillvaratar huvudmannens intressen *i en speciell rättshandling*, till exempel bevakar rätt i dödsbo, företräder huvudmannen vid uppsägning, försäljning/ avyttring av bostad, ansöker om skuldsanering med mera. Det innebär även att gode mannen/förvaltaren bevakar huvudmannens rätt *i generell betydelse*, till exempel ansöker om kontaktperson, bostadsbidrag, anmäler hyresförändring, överklagar beslut med mera.

**Förvalta egendom** innebär att gode mannen/förvaltaren sköter huvudmannens ekonomi, betalar räkningar, lämnar fickpengar, förvaltar kapital, värdehandlingar, fastigheter med mera, tillser att huvudmannens egendom är tillfredsställande försäkrad och så vidare.

**Sörja för person** brukar också kallas för personlig omvårdnad. Det innebär att gode mannen/ förvaltaren ska tillse att huvudmannen får den vård och omsorg hon/han behöver och har rätt till. Det kan till exempel avse att påtala behov av fler hemtjänsttimmar, tillse att huvudmannen har daglig sysselsättning, ansöka om färdtjänst, hjälpa huvudmannen med större inköp som exempelvis möbler, radio och TV med mera.

### Observera skillnaden mellan god man och förvaltare:

#### **God man**

Ett godmanskap är en frivillig insats vilket betyder att huvudmannen behöver samtycke till att få en god man. Om huvudmannens tillstånd är sådant att han/hon enligt läkarintyg inte förstår vad saken gäller kan ett godmanskap däremot ändå anordnas. Vid ett godmanskap har huvudmannen kvar sin handlingsförmåga vilket betyder att han/hon fortfarande har tillgång till alla sina konton och kan ingå vilka avtal han/hon vill. Gode mannen behöver ha huvudmannens samtycke till alla större rättshandlingar utom de som berör den dagliga hushållningen. Om huvudmannen enligt läkarintyg inte förstår vad saken gäller är gode mannen behörig att själv företa rättshandlingar inom ramen för sitt förordnande och för huvudmannens bästa.

#### **Förvaltare**

Förvaltarskap är en tvingande insats vilket betyder att huvudmannen kan få en förvaltare mot sin vilja. Anordnandet syftar till att skydda huvudmannen mot att tex skuldsätta sig själv eller att ingå ofördelaktiga avtal. Skyddet består i att huvudmannen helt eller delvis förlorar sin rättshandlingsförmåga. Beroende på hur skyddsbehovet ser ut har huvudmannen inte rätt till sina egna konton eller ingen rätt att ingå avtal. Förvaltaren får i motsvarande utsträckning rätt att ingå avtal för sin huvudmans räkning och är inte beroende av huvudmannens samtycke för att kunna vidta olika åtgärder. Förvaltaren handlar således på eget ansvar för huvudmannens räkning. Förvaltarskapet ska vara flexibelt och anpassas till huvudmannens behov i varje enskilt fall och kan därför omfatta enbart viss egendom eller vissa angelägenheter.

## **Alternativ till god man och förvaltare**

Man kan bara få en god man eller förvaltare om det behövs. Om hjälpbehovet kan tillgodoses på något annat, mindre ingripande sätt, ska det sättet väljas först. Exempel på mindre ingripande insatser är hjälp av nära anhörig, fullmakt, socialtjänstens insatser boendestödjare, personligt ombud och/eller förmedlingsmedel.

### **Fullmakt**

Om en person behöver hjälp med sina ekonomiska och juridiska angelägenheter och förstår att ta ställning till sina angelägenheter finns det möjlighet för denne att skriva en fullmakt till någon som han/hon har förtroende för (fullmaktstagare). Genom en fullmakt kan den enskilde ge fullmaktstagaren rätt att t.ex. företräda henne/honom gentemot myndigheter. För att få hjälp med att betala räkningar behöver han/hon använda sin banks särskilda fullmaktsblankett.

### **Hjälp av nära anhörig**

Från den 1 juli 2017 kan en nära anhörig till en person hjälpa denne med att vidta ordinära rättshandlingar med anknytning till den dagliga livsföringen, utan att ha fullmakt (17 kap föräldrabalken). Förutsättningen är att personen på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande inte längre har förmåga att ha hand om sina ekonomiska angelägenheter, dvs inte längre kan fatta beslut själv. Som nära anhörig kan man då hjälpa personen med att betala räkningar och ansöka om insatser som rör den dagliga livsföringen, t ex ekonomiskt bistånd, sjukpenning, aktivitetsersättning och andra periodiska stöd.

Överförmyndarnämnden kan avstyrka att godmanskap och förvaltarskap anordnas, om den nya lagen kan användas istället. Om du ändå vill ansöka om god man eller förvaltare behöver du därför förklara varför det inte går att hjälpa personen genom den nya lagen.

Den situation som gör att personen behöver hjälp måste ha inträffat efter 18-årsdagen för att det ska vara möjligt att använda de nya reglerna i 17 kap föräldrabalken. Om hjälpbehovet uppstått före 18-årsdagen kan personen behöva en god man eller förvaltare.

### **Framtidsfullmakt**

Från den 1 juli 2017 gäller ny lag om framtidsfullmakter. Svenska bankföreningen har tagit fram en information om framtidsfullmakter. I listan till höger under rubriken "Vill du veta mer?" kan du få mer information om vad den nya lagen säger och läsa svenska bankföreningens information.

Framtidsfullmakten kan upprättas av en person som är myndig medan han/hon fortfarande förstår att ta ställning, och den ska bevitnas av två personer. Fullmakten träder i kraft först när den enskilde inte längre kan fatta beslut själv. Innan dess är det en vanlig fullmakt som får användas för att hjälpa den enskilde.

Överförmyndarnämnden har inte tillsyn över hur framtidsfullmakter används. Därför kan nämnden inte i övrigt svara på allmänna frågor om framtidsfullmakter eller ge råd om hur den ska upprättas. Om du har sådana frågor kan du kontakta en jurist för att få hjälp.

### **Boendestödjare**

Insatsen boendestödjare har i uppdrag att skapa en förutsägbar och fungerande struktur i vardagen samt att stötta den enskilde i kontakter med myndigheter. Kontakta socialförvaltningen i den kommun där den enskilde är folkbokförd för mer information om förutsättningarna att få denna hjälp beviljad.

### **Personligt ombud**

Insatsen personligt ombud riktar sig främst till kommunmedborgare som lider av psykisk problematik. De kan hjälpa den enskilde med att kartlägga och formulera vilka behov som finns och att stötta den enskilde i kontakter med myndigheter som socialtjänsten, sjukvården, Försäkringskassan, Kronofogden med flera, i frågor som rör exempelvis ekonomi och insatser. Kontakta socialförvaltningen i den kommun där den enskilde är folkbokförd för mer information.

### **Förmedlingsmedel**

Insatsen förmedlingsmedel är en biståndsinsats som syftar till att hjälpa den enskilde att bättre kunna planera och få kontroll över sin ekonomi. Insatsen innebär att socialtjänsten betalar personens räkningar och portionerar ut de pengar som blir över till den enskilde. Denna insats kan många gånger vara ett lämpligt alternativ till såväl godmanskap som förvaltarskap. Det ställs inte heller krav på att man ska behöva hjälpen p g a sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande. Kontakta socialförvaltningen i den kommun där den enskilde är folkbokförd för mer information.